

Bódi Marianna

Az egészséges és biztonságos
munkakörülmények
biztosításának lehetőségei

NSZFI
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZET

A követelménymodul megnevezése:

Asepsis – antisepsis, munkavédelem, környezetvédelem

A követelménymodul száma: 2326-06 A tartalomelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-007-50

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

MUNKAVÉDELEM MINT AZ EGÉSZSÉGES ÉS BIZTONSÁGOS MUNKAKÖRÜLMÉNYEK BIZTOSÍTÁSÁNAK ALAPPILLÉRE

A Magyar Köztársaság Alkotmánya kimondja, hogy a Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez. Ezt a jogot a Magyar Köztársaság a munkavédelem, az egészségügyi intézmények és az orvosi ellátás megszervezésével, valamint az épített és a természetes környezet védelmével valósítja meg

Munkavédelem: a szervezett munkavégzésre vonatkozó biztonsági és egészségügyi követelmények, illetve a törvény céljának megvalósítására szolgáló törvénykezési, szervezési, intézményi előírások rendszere, és végrehajtása.²

A munkavédelem területei:

- Egészséges munkahelyek kialakítása, a megfelelő műszaki és higiéniai követelmények biztosítása
- Munkaeszközök, beleértve a munkavégzés során és azzal összefüggésben használt minden eszközt, műszaki berendezést
- Veszélyes anyagok
- Munkaszervezés és munkaidő
- Kiemelt csoportok védelme
- Munkavédelmi szervezet

Mindezek hozzájárulnak a munkahelyi egészség és biztonságkialakításához és fenntartásához.

Munkahelyi egészségvédelem és biztonság az Európai Unióban

Az Európai Közösségben a **Római Szerződés** Szociálpolitika fejezetében található meg azok a cikkelyek, amelyek az európai integráció szociális dimenzióját mutatják. A szociális fejezet, amely magában foglalja az élet és munkakörülmények javítását, tagállamok közötti kiegyenlítést, a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó előírásokat

A munkahelyi egészségvédelem és biztonság konkrét megvalósításáért a munkáltató a felelős. A felelőség kiterjed a munkahelyen főlmerülő kockázatok megelőzésére, a munkavállalók az egészségvédelmi képzésére, továbbá a munkavégzéshez kapcsolódó szervezési feladatokra. Az egészségvédelem és biztonság szempontjából a munkáltató tartozik felelősséggel, továbbá ő felel azért, hogy a munkavállaló olyan munkát végezzen, amely nemcsak szakértelmének, tudásának, szakmai gyakorlatának, hanem egészségi állapotának is megfelel, ehhez kapcsolódóan pedig a munkavállalókat megfelelő utasításokkal kell ellátni.

---

² 1993. évi XCIII. Törvény a munkavédelemről

A munkavállaló felelősége elsődlegesen, hogy amennyire ez lehetséges vigyázzon saját egészségére és biztonságára, így különösen arra, hogy az előírásoknak megfelelően használja a különböző eszközöket, berendezéseket. A munkavállaló köteles együttműködni a munkáltatóval a munkahelyi egészségvédelmet és biztonságot érintő ügyekben.

A munkavédelem magába foglalja a munkabiztonságot és a munkaegészségügyet.

Munkaegészségügy magába foglalja a *munkahigiént és foglalkozás-egészségügyet*. A **munkahigiéne** a munkakörnyezetünkben származó veszélyforrások, egészségkárosító hatások, előrelátása, felismerése, ezek értékelése és kezelése. A fizikai és a szellemi munka során az ember szervezetében, és annak működésében elváltozások alakulhatnak ki. A munkakörnyezetben egészségkárosító fizikai, kémiai ártalmak adódhatnak. Ezek a problémák a **foglalkozás-egészségügy** tárgykörébe tartoznak. Feladata, hogy elemezze az egyes munkakörnyezeti kóroki tényezők emberre kifejtett hatását, foglalkozási megbetegedések korai felismerése, meghatározza a munkavállaló munkavégzéssel kapcsolatos összes megterhelését, a munkavállaló orvosi vizsgálatával megállapítsa annak terhelhetőségét, hogy eldöntse a munkavállaló adott munkakörre, szakmára való egészségi alkalmasságát, és meghatározza a foglalkoztathatóság feltételeit a munkakörnyezet és a munka jellegének ismeretében meghatározza az alkalmassági vizsgálatok gyakoriságát.

Munkabiztonság: minden ember számára fontos és alapvető hogy munkahely körülményei, a munkavégzés körülményei olyan állapotban legyenek amely kizárja a veszélyes és ártalmas tényezők érvényesülését az egyénre nézve.

A gyakorlatban a munkabiztonság elsősorban műszaki megoldásokat jelent, és a munkabalesetek megelőzését szolgálja, a munkaegészségügy a munkavállalókat fenyegető ártalmakat ismerteti, és a foglalkozással összefüggő betegségeket kívánja megelőzni.

1. Az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételei

A munkahelyi egészségfejlesztés nem az eddig ismertetett munkavédelmet jelenti de hatékony munkavédelem nélkül nem képzelhető el munkahelyi egészségfejlesztés. A munkavédelem hatásosságának eredményeként kell megvalósulnia a biztonságnak, azaz a kockázatoktól való mentességnek.

A munkavégzés személyi feltételei

Munkavállalói magatartás jellemzői

Módszerkompetencia: a munkatevékenység során a személymunkamódszerére, problémamegoldására és gondolkodására jellemző, a személynek a munkafolyamat meghatározásában játszott szerepét, a munkatevékenységhez való viszonyát, valamint tevékenységének minőségét leíró ismérvek.

Társas kompetencia: a munkatevékenységben résztvevőkkel, illetve páciensekkel, kollégákkal való közvetlen kapcsolatot, a velük összefüggő cselekvéseket, az együttműködés, a kommunikáció és a konfliktuskezelés milyenségét leíró jellemző.

Szakmai ismeretek: a munkatevékenység során közvetlenül, alkalmazott technológiai szabályokra, a műveletek során használt anyagok, tárgyak, eszközök, összetettebb eszköz és forráshasználatra, számszerű paraméterekre és minőségi jellemzőkre, továbbá a munka közben szokásosan előforduló, szükséges döntéseket meghatározó, valamint a munkavégzés feltételeire és hatásaira, a műveleti előírásoktól, munkabiztonsági szabályoktól való eltérés kockázataira és következményeire vonatkozó információk és adatok.

Személyes kompetencia: azok a személyes tulajdonságok amelyek megléte elősegíti, illetve lehetővé teszi a munkatevékenység hatékony és eredményes elvégzést.

Szakmai kompetencia: a szakképesítésnek megfelelő munkafeladatok elvégzésére való képesség, alkalmasság

A munkavégzés számtalan szubjektív, csak az adott munkavállalóra jellemző kompetenciától függhet és meghatározza az egyén egészségi állapota.

Munkaköri, szakmai és alkalmassági vizsgálat rendjét a 33/1998. (VI.24) NM rendelet szabályozza.

Munkaköri **alkalmassági vizsgálat** egy adott munkakörben és adott munkahelyen végzett tevékenység által okozott megterhelés az egyénre milyen igénybevételt jelent és képes-e annak megfelelni.

Szakmai alkalmassági vizsgálat a szakma elsajátításának megkezdése előtt az alkalmasság vizsgálata érdekében végzett orvosi vizsgálat.

Személyi higiénés alkalmassági vizsgálat annak megállapítása, hogy járványügyi szempontból a munkaterületen (pl. egészségügy) munkát végző személy jelent- e veszélyt fertőző betegséggel vagy kórokozó hordozásával másokra.

Munkavédelmi oktatáson való részvétel. Az előzetes és az időszakos munkavédelmi oktatás célja, hogy a munkavállalók megismerjék a munkaterületekre, tevékenységekre vonatkozó általános és speciális magatartási szabályokat, valamint a konkrét előírásokat, melyek szükségesek az egészséget nem veszélyeztető, biztonságos munkavégzéshez. Ismerniük kell a munka során előforduló veszélyforrásokat és a veszélyhelyzetben szükséges teendőket. Előzetes, elméleti és gyakorlati oktatás munkába álláskor esedékes. Az elméleti oktatás és gyakorlati oktatás keretében történik.

Az ismétlődő oktatás tekintetében a törvény tételesen nem ír elő időpontot, viszont előírja azt, hogy a munkavállalónak mindenkor ismerni kell az aktuális előírásokat, amit csak ismételt oktatással lehet szinten tartani.

Munkaképes állapot. A munkavállaló munkára képes állapotban van, ha pihent, egészséges, nem fogyasztott alkoholt, kábítószer és egyéb bódultságot eredményező anyagot, ismeri a tevékenységére vonatkozó biztonsági előírásokat, veszélyforrásokat, és tudatában van annak, hogy a balesetmentes munkavégzéshez figyelem és fegyelmezettség szükséges.

Az új dolgozónak meg kell ismernie a számára kijelölt munkahelyre, munkakörre vonatkozó munkavédelmi és helyi előírásokat, veszélyforrásokat és a védekezés módját. Ismernie kell a rábízott gép, eszköz kezelési utasítását, működését a napi karbantartásra vonatkozó előírásokat, a munkahelyi rend és tisztaság követelményeit; a védőruha, védőeszköz használatára, tisztítására, cseréjére vonatkozó előírásokat vagyis mindazokat, amelyek ismerete szükséges ahhoz, hogy balesetmentesen, saját és mások testi épségének veszélyeztetése, egészségének károsítása nélkül végezhesse napi munkáját.

A szakmai és munkavédelmi ismeretek elsajátítása és az előírások következetes és rendszeres betartása a foglalkoztatás teljes ideje alatt a munkát végző érdeke is, mert csak így módon vehet részt aktívan a balesetek, foglalkozási megbetegedések megelőzésében. A már megszerzett munkavédelmi és szakmai ismeretek felfrissítését szolgálják az ismétlődő munkavédelmi elméleti és gyakorlati oktatások. A munkavédelmi ismeretek elsajátításának szabályait, rendjét a munkáltató állapítja meg belső utasítás, szabályzat keretében.

A munkavégzés tárgyi feltételei

A biztonságos és egészséges munkavégzés követelményeit elsősorban műszaki, szervezési eszközökkel kell kielégíteni. Úgy kell alakítani a technológiát és olyan munkaeszközöket kell használni, hogy balesetveszélyt ne jelentsenek, a munka környezeti tényezői (levegő, zaj, hőmérséklet stb.) egészségügyi ártalmat ne okozzanak.

A munkakörülmények környezeti elemei:

- - a padló felülettel szemben támasztott követelmények;
- - a munkahelyen belüli közlekedés szabályai;
- - a világítással szemben támasztott követelmények;
- - a szellőztetéssel szemben támasztott követelmények;
- - zajvédelem;
- - villamos biztonsági követelmények;
- - sugárvédelem.

2. Egyéni (személyi) védőfelszerelések

A biztonságos és egészséges munkavégzés követelményeit elsősorban műszaki, szervezési eszközökkel kell kielégíteni. Úgy kell kialakítani a technológiát és olyan munkaeszközöket kell használni, hogy balesetveszélyt ne jelentsenek, a munka környezeti tényezői (levegő, zaj, hőmérséklet) egészségügyi ártalmat ne okozzanak. Ha a műszaki védelem teljes körű biztonságot nem tud adni, kiegészítésként, használjuk az egyéni védőeszközöket, védőfelszereléseket.

A dolgozók egyéni védőfelszereléssel való ellátása a munkáltató kötelezettsége, nem hárítható át a dolgozóra. Olyanfajta és annyi védőeszköz kell, amely a munkahelyi veszélyforrások ellen megfelelő védelmet nyújt. A védőfelszereléseknek minthogy esetenként közvetlen, életvédelmi célokat is szolgálnak szigorú minőségi követelményeket kell kielégíteniük. Csak olyan védőeszköz gyártható, forgalmazható, használható, amelynek érvényes munkavédelmi minősítése van. Az egyéni védőfelszerelések megválasztásához munkavédelmi szakértelem szükséges. A jogszabály az ártalmak alapján, a különböző testrészek szerint tájékoztat a szükséges védőeszközről. A munkáltató kötelessége az ártalom alapján az adott munkavégzéshez rendelt védőfelszerelés kiválasztása. A munkakört és a hozzá tartozó védőeszköz jegyzékét a munkáltató általában belső szabályzatban rögzíti. A belső szabályzat meghatározza azokat a munkaköröket, amelyekben védőfelszerelést kell használni, és előírja a munkafeladat ellátásához szükséges védőfelszerelés típusát. **Az egyéni védőfelszereléseket általában a védendő testrész szerint csoportosítjuk:**

- Fejvédő eszközök.
- Arcvédő
- Szemvédő eszközök.
- Légzésvédő eszközök.
- Hallásvédő eszközök.
- Védőruházat, kézvédő eszközök
- Lábvédő eszközök.
- Leesés elleni védőeszközök.

1. Feladat

Soroljon fel néhány munkahelyi balesetet, mely a nem megfelelő öltözék, vagy védőfelszerelés miatt következhet be, írjon javaslatokat ezen balesetek megelőzésére.

Milyen egészségkárosító tényezők, ártalmak érhetnek bennünket a mindennapi munkánk során, mire kell figyelni saját magunk védelmében?

A munka világa az egyik legveszélyesebb környezet, amely az egészségkárosító kockázatok száma igen nagy és előfordulásuk nagyon változatos lehet. A dolgozó egyrészt megterhelésnek (fizikai, élettani, pszichés) van kitéve, amely mellett a munkakörnyezetben jelenlévő kóroki tényezők is hatnak rá. A munkavégzésből eredő megterhelés és a kóroki tényezők együttes hatása a munkahelyi összes megterhelést eredményezi. Az egészség alapfeltétele a tartósan optimális igénybevétel. Az optimálisnál nagyobb igénybevétel foglalkozási ill. foglalkozással összefüggő megbetegedést okozhat. Mindenki akkor tudja elvégezni a munkáját ha egészséges saját maga és a munkakörülményei is megfelelőek.

A munkakörnyezetben jelenlévő kóroki tényezők melyek a következők:

Fizikai tényezők: a fizikai veszélyforrások munkaeszközök, szállító-, anyagmozgató eszközök, sporteszközök, termékek és anyagok mozgása, szerkezetek stabilitásának megbomlása, alátámasztás elmozdulása, billenés, csúszós felületek, úttest, padló, éles felületek, eszközök, tárgyak hőmérséklete, zaj és rezgés, a nem megfelelő világítás, az áramütés veszélye, a közlekedési akadályok, a poros levegő

Kémiai kóroki tényezők: Veszélyes anyag lehet többek között robbanó, gyúlékony, éghető, mérgező, maró fertőző, egyéb egészségre káros anyag.

Biológiai kóroki tényezők: mikroorganizmusok, sejttényészetek és emberi váladékok, amelyek fertőzést, allergiát vagy mérgezést okozhatnak.

Jogszáály rendelkezik a munkavállalók biológiai kóroki tényezők elleni védelme érdekében. A rendelet hatálya kiterjed a szervezett munkavégzésre, továbbá minden munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyra, amely fertőző és járványügyi szempontból kiemelt jelentőségű és ahol biológiai tényezők hatásával kell számolni. Az egészségügy kiemelten jelentős a biológiai kóroki tényezők szempontjából. Nagyon fontos betartani mind a munkavédelmi mint a fertőtlenítés, sterilítás szabályait. Az egészségügyben dolgozók nap mint nap ki vannak téve a fertőzésveszélynek a különböző mikroorganizmusok és betegségek által. Munkájuk során be kell tartani az aszepszis-antiszepszis szabályait. A kórokozótól való mentességet fertőtlenítéssel lehet elérni.

A **fertőtlenítés** azoknak a különböző kémiai, fizikai eljárásoknak az összessége melyekkel a kórokozót elpusztítják vagy fertőzőképességüket csökkentik. **Sterilizálással** valamely eszközt, berendezést teljesen csíramentessé tesznek, azaz az összes mikroorganizmust elpusztítják.

Pszichoszociális kóroki tényezők: egzisztenciális biztonság csökkenése, a családtól távoli tartós munkavégzés, vezető-beosztott kapcsolat hiányosságai, munkatársi kapcsolatok hiányosságai.

Ergonómiai kóroki tényezők: az ülő munkahely nem megfelelő kialakítása, szellemi tevékenységnél fokozott figyelmet igénylő irodai munkánál a zavaró zajszint a környezetben vagy a nem megfelelő világítás, a csontok, ízületek, izmok, túlzott illetve egyoldalú terhelés következtében károsodhatnak.

3. Balesetvédelem, tűzvédelem, környezetvédelem

Munkahelyi balesetek

Sajnos a legnagyobb elővigyázatosság mellett is előfordulhat, bekövetkezhet olyan működési zavar vagy személyi mulasztás, amely balesetet okoz, okozhat.

A balesetek kivizsgálásának célja az előidéző okok és összefüggések felderítése, és a hasonló esetek megelőzésére teendő intézkedések meghatározása. A kiindulópont a veszélyforrás, amelynek különféle tárgyi és személyi elemei vannak, ezek együtt jelentik a veszélyhelyzetet. A balesetet látszólag egy közvetlen ok váltja ki. A munkabalesetet be kell jelenteni, ki kell vizsgálni, és nyilvántartásba kell venni. A kivizsgálás a munkáltató feladata illetve az erre kijelölt munkavédelmi felelőse. A keresőképtelenséget okozó munkabaleset kivizsgálásának megállapításait részletesen kell rögzíteni és munkabaleseti jegyzőkönyvet kell felvenni.

Mit tehetünk mik a kötelességeink, hogy megóvjuk magunkat és ne veszélyeztessünk másokat sem.

Egyrészt ismerni kell a munkavédelmi szabályokat melybe beletartoznak a tűzvédelmi, balesetvédelmi, egészségvédelmi és környezetvédelmi szabályok ismereti is. Figyelnünk kell saját egészségi állapotunkra hogy mindig, megfelelő állapotban menjünk dolgozni és megfelelő szakértelemmel dolgozzunk. Ezeket a feladatokat a munkavédelmi törvény is rögzíti. **A dolgozó ez alapján köteles:**

- A munkaeszközének működéséről, biztonságos állapotáról meggyőződni, azt rendeltetésszerűen használni és az előírt karbantartási munkákat elvégezni
- Az egyéni védőeszközöket megfelelő használni
- A munkavégzéshez az egészséget, testi épséget nem veszélyeztető ruházatot, munkaruhát viselni
- Munkahelyén fegyelmet, rendet, tisztaságot tartani, megtartani
- A munkája biztonságos elvégzéséhez a szükséges ismereteket elsajátítani és alkalmazni a munkája során
- Az előírt orvosi vizsgálaton részt venni
- A veszélyt jelentő tényezőről, eseményről a munkáltatót tájékoztatni és elhárítani azt a tőle elvárható módon (pl. tűz esetén értesíti a tűzoltókat is)
- Balesetet, rosszulletet, sérülést azonnal jelezni

2. feladat

Látogasson el az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Felügyelőség honlapjára és ott tanulmányozza az Egyéni védőeszközökre vonatkozó fület.

2. Feladat (megoldás)

<http://www.ommf.gov.hu/>

Tűzvédelem

Az egyik talán legveszélyesebb baleseti tényező lehet a tűz. A leggyakoribb oka a tűz keletkezésének a nyílt láng helytelen használata. A tűzvédelem szerves része a munkavédelemnek hiszen önmagunk és mások testi épsége a tét, és nem utolsó sorban az épület és berendezésiben okozott kár sem elhanyagolható.

Minden munkahelyen kötelező a Tűzvédelmi szabályzat mely tartalmazza a tűzriadó tervet is, és a dolgozók rendszeres időszakonkénti oktatása.

Tűz estén a tűzoltóság értesítése a telefonba el kell mondani:

- **A pontos címet:**
- **A telefonáló nevét:**
- **Mi ég, mi van veszélyeztetve,**
- **Kb. mekkora kiterjedésű a tűz,**
- **Megkezdtük-e a tűz oltását,**
- **A telefonszámot amelyről a tűzoltóságot hívtuk.**

Tűzveszélyes tevékenység: az tevékenység, amely a környezetében lévő éghető anyag gyulladási hőmérsékletét, lobbanáspontját meghaladó hőmérséklettel és/vagy nyílt lánggal, parázslással, szikrával jár.

A tűzvédelmi törvény alapvető követelményként határozza meg, hogy a létesítmények, az építmények, a technológiai rendszerek megvalósításával, üzemeltetésével, fejlesztésével összhangban gondoskodjanak a jogszabályokban és műszaki követelményekben meghatározott tűzvédelmi előírások megtartásáról, valamint a tevékenységi körükkel kapcsolatos veszélyhelyzetek megelőzésének és elhárításának feltételeiről.

A legalapvetőbb tűzkockázati elemek értékelése a 35/1996 (XII.29.) BM rendelettel kiadott Országos Tűzvédelmi Szabályzat (OTSZ) alapján kötelező, amelynek a legfontosabb eleme a létesítmények tűzveszélyességi osztályba sorolása.

Tűzveszélyességi osztályok, osztályba sorolás:

- *Fokozottan tűz- és robbanásveszélyes - jelzése: „A”*
- *Tűz- és robbanásveszélyes - jelzése: „B”*
- *Tűzveszélyes - jelzése: „C”*
- *Mérsékeltén tűzveszélyes - jelzése: „D”*
- *Nem tűzveszélyes - jelzése: „E”*

Környezetvédelem

A környezetvédelem egy társadalmi tevékenység, amely az emberi társadalom által saját ökológiai létfeltételeiben okozott károsodások megelőzésére, a károk mérséklésére vagy elhárítására irányul. A környezetvédelem éppen ezért nem azonos a természetvédelem fogalmával, bár a két tevékenység között jelentős átfedés van. Magyarországon a szelektív hulladékgyűjtés még nem olyan elterjedt, mint a világ többi országában, például Dániában, Svédországban, ahol a hulladék 80–90%-át már így dolgozzák fel. Sajnos egyik oka az lehet, hogy Magyarországon viszonylag kevés a szelektív hulladékgyűjtő. Jelentős hulladék keletkezik az egészségügyi intézményekben is.

Az egészségügyi intézményekben keletkező hulladékok az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- 1. Települési hulladékokkal együtt kezelhető hulladékok.
- 2. Fertőző hulladékok.
- 3. Vegyi összetételük alapján veszélyes hulladékok.
- 4. Különleges kezelést igénylő veszélyes (fertőző) hulladékok

1/2002. (I. 11.) EüM rendelet az egészségügyi intézményekben keletkező hulladék kezeléséről

- "a) egészségügyi hulladék: az egészségügyi ellátásban keletkező humán biológiai anyagok, veszélyes hulladékok és a települési hulladéknak megfelelő hulladékok;
- b) veszélyes hulladék: az egészségügyi ellátásban keletkező veszélyes hulladékok a 18 01 06 kódszámú veszélyes anyagokat tartalmazó vagy abból álló vegyszerek, a 18 01 08 kódszámú citotoxikus és citosztatikus gyógyszerek és a 18 01 10 kódszámú fogászati célokra használt amalgám hulladékai;
- c) különleges kezelést igénylő (fertőző) 18 01 03 kódszámú hulladékok:
  - ca) azok a használt éles, hegyes eszközök, amelyek szúrt vagy vágott sérülést okozhatnak, fertőző mikroorganizmusokkal szennyezettek vagy feltételezhetően szennyezettek (injekciós tűk, injekciós fecskendők tűvel, infúziós és transzfúziós szerelékek, vágó, szűrő, éles eszközök, ampullák, tárgylemezek, egyéb eszközök),
  - cb) vér és vérkészítmények, műtéti és más orvosi beavatkozások során visszamaradó, fel nem ismerhető emberi testrészek és szervmaradványok, váladékok, laboratóriumi és kórbonctani vizsgálati anyagok, illetve azok maradványai,
  - cc) a fertőző egységek és elkülönítők összes hulladékára, továbbá a járványügyi szempontból különösen veszélyes és/vagy ellenálló mikroorganizmusokkal szennyezett vagy feltételezhetően szennyezett hulladékok, amelyek a külön jogszabályban meghatározott fertőző betegségek ellátása során keletkeztek. A vérrel, váladékkal szennyezett anyagok, kötszerek, rögzítések, egyszer használatos ruhanemű és lepedő, tampon, katéter, vizeletgyűjtő tasak, protézis, inkontinencia betét, pelenka (kivéve az egészséges csecsemők pelenkái; illetőleg az átmenetileg inkontinenssé vált, vagy idős koruk miatt inkontinens ellátottak inkontinencia betétei) és egyéb hasonló betegellátási hulladékok,
  - cd) légszűrő berendezések mikrobiológiai szűrőbetétjei,
  - ce) fertőző kórokozókat tartalmazó kísérleti állatok tetemei, testrészei, ezek trágyája és alomja,

- cf) génebeszeti és mikrobiológiai hulladékok,
- cg) citosztatikummal szennyezett anyagok és eszközök (ágynemű, ruhanemű, kötszer, kesztyű, vizeletgyűjtő tasak, infúziós üveg, egyéb eszközök);
- d) elsődleges csomagolás: a fertőző hulladékok gyűjtésére a keletkezés helyén alkalmazott doboz, zsák, tartály, amelynek belső felületével a fertőző hulladék érintkezik;
- e) másodlagos csomagolás: az elsődleges csomagolásban lévő hulladékok gyűjtéséhez, belső mozgatásához vagy szállításához alkalmazott konténer, doboz, láda, egyéb eszköz;
- f) újrahasznált edényzet: kiürített, tisztított és fertőtlenített rendszerint másodlagos csomagolás."³

A 2. § c) pontjában megjelölt hulladékok kezelésénél:

- a) az éles eszközöket szilárd falú, szúrásálló edényzetben, más hulladékot folyadékzáró, mechanikai sérülésnek ellenálló, megteleés után lezárt és már ki nem nyitható eszközökben kell gyűjteni,
- b) a gyűjtőeszközön a sárga (fertőzésveszély) színkódot és a 2. számú melléklet szerinti nemzetközi bioveszély jelet kell alkalmazni,
- c) kizárólag a 6. § szerinti hulladékgyűjtő berendezések és eszközök forgalmazhatók és alkalmazhatók,
- d) a fertőző hulladékok hűtés nélkül legfeljebb 48 óráig, az erre a célra szolgáló hűtőkészülékben 0–5 C-on pedig legfeljebb 30 napig tárolhatók,
- e) lezárt elsődleges gyűjtőeszközöket kinyitni nem szabad,
- f) fertőző hulladékok égetéssel vagy fertőtlenítéssel ártalmatlaníthatók, és ezen műveletek előtt a hulladék nem tömöríthető,
- g) fertőző hulladékot lerakóhelyre vinni nem szabad,
- h) fertőtlenítő berendezés alkalmazásakor a hulladékot aprítani kell,
- i) ha a hulladékfertőtlenítő berendezés különleges edény használatát kívánja meg, a fertőtlenítési ciklus befejezése után a kiürített, tisztított elsődleges csomagolóeszköz ismételten használható,
- j) fertőzött kísérleti állatok tetemei, váladékai és az alom csak olyan hulladékégetőben ártalmatlanítható, amely rendelkezik az ilyen típusú hulladékok kezelésére vonatkozó engedéllyel,
- k) fertőző hulladék szállításánál a veszélyes áruk szállításáról szóló jogszabályok szerint kell eljárni.
- (4) Az egészségügyi intézménynek, ha saját ártalmatlanító berendezéssel nem rendelkezik, a fertőző hulladék folyamatos elszállítására és ártalmatlanítására – erre a tevékenységre engedéllyel rendelkező hulladékkezelővel szerződést kell kötnie."

---

³ 1/2002. (I. 11.) EüM rendelet az egészségügyi intézményekben keletkező hulladék kezeléséről, 2. és 3. §

2. feladat

Munkahelyén azt a feladatot kapja hogy készítse elő sterilizálásra az elhasznált eszközöket. Írja le miért szükséges sterilizálni az eszközöket, mi az aszepszis, antiszepszis, sterilizálás, milyen sterilizálási formákat ismer.

MUNKANYAG

---

3. feladat

Nézzen utána a munkahelyén vagy az interneten egy baleseti jegyzőkönyvnek. Írja le mely adatoknak kell szerepelni baleset bekövetkezése esetén.

MUNKANYAG

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Munkavédelem: a szervezett munkavégzésre vonatkozó **biztonsági** és **egészségügyi** követelmények, illetve a törvény céljának megvalósítására szolgáló törvénykezési, szervezési, intézményi előírások rendszere, és végrehajtása.

Ha a **műszaki** védelem teljes körű biztonságot nem tud adni, kiegészítésként, használjuk az egyéni **védőeszközöket, védőfelszereléseket**.

2. feladat

Elsődleges az életmentés.

A tüzesetet azonnal jelezni kell a tűzoltóságnak.

Meg kell kísérelni a tűz oltását, de a saját testi épséget nem szabad veszélyeztetni.

MUNKKAMINTA

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

1993. évi XCIII. Törvény a munkavédelemről.

Jakab Zsuzsanna: Oktatási segédlet az Aszepszis–Antiszepszis, munkavédelem, környezetvédelem II. modulhoz, ETI, Budapest, 2009

1/2002. (I.11.) EüM rendelet az egészségügyi intézményekben keletkező hulladék kezeléséről

Dr Páva Hanna és Gádor János: A Munkahelyi egészségvédelem és biztonság az Európai Unióban, A Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma, Budapest, 2002

AJÁNLOTT IRODALOM

1993. évi XCIII. Törvény a munkavédelemről

Jakab Zsuzsanna: Oktatási segédlet az Aszepszis–Antiszepszis, munkavédelem, környezetvédelem II. modulhoz, ETI, Budapest, 2009

1/2002. (I.11.) EüM rendelet az egészségügyi intézményekben keletkező hulladék kezeléséről

A(z) 2326–06 modul 007–es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
54 723 01 1000 00 00	Ápoló
52 720 01 0010 52 01	Általános asszisztens
52 720 01 0010 52 02	Fogászati asszisztens
52 720 01 0010 52 03	Gyógyszertári asszisztens
31 853 02 0010 31 01	Egészségőr-fertőtlenítő
31 853 02 0010 31 02	Egészségügyi kártevőirtó szakmunkás
31 853 02 0010 31 03	Fertőtlenítő steriliző
55 725 01 0010 55 01	Képi diagnosztikai és intervenciós asszisztens
55 725 01 0010 55 02	Orvosdiagnosztikai laboratóriumi technológus
54 725 02 0010 54 01	Citológiai szakasszisztens
54 725 02 0010 54 02	Elektronmikroszkópos szakasszisztens
54 725 02 0010 54 03	Hisztokémiai, immunhisztokémiai szakasszisztens
52 726 01 0010 52 01	Gyógymasszőr
52 726 01 0010 52 02	Sportmasszőr
52 723 01 0000 00 00	Mentőápoló
52 723 01 0100 33 01	Betegkísérő
54 723 02 1000 00 00	Csecsemő- és gyermekápoló
51 542 01 0010 51 01	Ortopédiai kötszerész és fűzőkészítő
51 542 01 0010 51 02	Ortopédiai műszerész
54 725 03 1000 00 00	Orvosi laboratóriumi technikai asszisztens
54 725 03 0100 31 01	Egészségügyi laboráns
52 725 02 0010 52 01	Boncmester
52 725 02 0010 52 02	Műtőtechnikus
52 725 02 0100 33 01	Gipszmester
52 725 02 0100 33 02	Műtőssegéd
54 726 01 1000 00 00	Rehabilitációs tevékenység terapeuta
54 726 01 0100 51 01	Gyógyfoglalkoztató
52 725 04 1000 00 00	Radiográfus

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:

17 óra

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató